

УДК 339.9

ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИЙ ОБІГ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН УКРАЇНИ

Петросян Т. А.

Науковий керівник: к.е.н., Мангушев Д. В.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Міжнародні економічні відносини – це економічні відносини між державами, регіональними угрупованнями, транснаціональними корпораціями та іншими суб'єктами світового господарства. Міжнародні економічні відносини включають валютно-фінансові, торговельні, виробничі, трудові та інші відносини. Лідуючою формою міжнародних економічних відносин є валютно-фінансові відносини та торгівля [1].

Основними тенденціями розвитку міжнародних економічних відносин в даний час є процеси міжнародної економічної інтеграції, глобалізації та транснаціоналізації світової економіки. На мікроекономічному рівні глобалізація проявляється в розширенні діяльності компаній за межі внутрішнього ринку. На макроекономічному рівні глобалізація проявляється у прагненні держав і інтеграційних об'єднань до економічної активності поза своїми межами за рахунок лібералізації торгівлі, зняття торговельних та інвестиційних бар'єрів, створення зон вільної торгівлі тощо [2].

Українська республіка була важливим економічним компонентом колишнього Радянського Союзу. Її родючі чорноземи виробляли більше однієї четвертої радянської сільськогосподарської продукції, і українські ферми виробляли значно більше м'яса, молока, зерна і овочів ніж інші республіки СРСР. Крім того, українська диверсифікована важка промисловість поставляла унікальне обладнання і сировину для промислових і гірничодобувних об'єктів в інші регіони колишнього СРСР. Після отримання незалежності в серпні 1991 року український уряд лібералізував ціни на більшість товарів і встановив правові бази для приватизації. Продуктивність України в 1999 році впала до 40% від рівня 1991 року. Залежність України від Росії від поставок енергоносіїв і відсутність значних структурних реформ, зробили українську економіку вразливою до зовнішніх потрясінь. Україна залежить на 75% від імпорту нафти і природного газу та на 100% від ядерного палива для АЕС [3].

На сьогоднішній день Україна тісно залучена у світову економіку. Про це свідчить зростання зовнішньоторговельного обігу протягом 2002– 2011 рр., за винятком 2009 року, коли намітився спад через світову фінансово-економічної кризи (рис. 1).

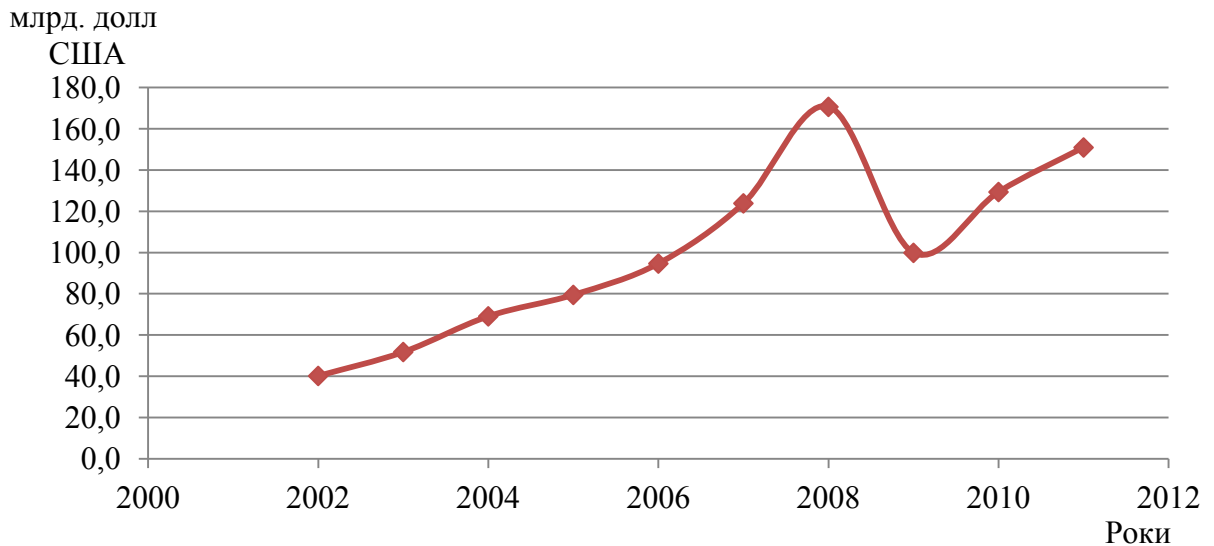

Рис. 1 Динаміка зовнішньоторгового обігу України за 2002-2011 рр., в млрд. дол. США[4]

Зовнішньоторговий обіг України з 2002 – 2008 р. зріс більш ніж на 120 млрд. дол. США і досяг відмітки у 176 млрд. дол. США. На 2011 р. зовнішньоторговий обіг України ще не досяг до кризового рівня і склав тільки 148 млрд. дол. США.

Загалом Україна експортує сировину та машинне обладнання: мінеральні продукти, продукти неорганічної хімії, добрива, чорні метали та вироби з них, ядерні реактори, котли, залізничні локомотиви та інші. Основну частину імпорту України складає готова продукція, та енергоносії як природний газ та нафта. Крім цього Україна імпортує фармацевтичну продукцію, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них, машини та засоби наземного транспорту, нафта і продукти її перегонки, природний газ та інше[5].

Пропозиції:

1. Збільшити експорт сільськогосподарської і готової продукції.
2. Зменшити залежність України від інших країн та міжнародних організацій.
3. Збільшити економічну діяльність України у міжнародних організаціях.

Перелік використаних джерел:

1. Дергачев В.А. Международные экономические отношения. Учебник для вузов, М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. — 368 с.
2. Авдокушин Е. Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: ИВЦ "Маркетинг", 1999. — 264 с.
3. Офіційний сайт Central Intelligence Agency [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.cia.gov>
4. Офіційний сайт державного комітету статистики [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/30301.htm#top>